NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 2 päivänä joulukuuta 1996,

naisten ja miesten tasapuolisesta osallistumisesta päätöksentekoon

(96/694/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 235 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon [1],

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [2],

sekä katsoo, että

(1) neuvosto on antanut joukon säädöksiä ja poliittisia sitoumuksia naisten ja miesten tasa-arvoisen kohtelun ja yhtäläisten mahdollisuuksien alalla, [3] [4] [5] [6]

---

[1] EYVL N:o C 166, 10.6.1996, s. 276

[2] EYVL N:o C 204, 15.7.1996, s. 21

[3] — neuvoston direktiivi 75/117/ETY, annettu 10 päivänä helmikuuta 1975, miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL N:o L 45, 19.2.1975, s. 19)

— neuvoston direktiivi 76/207/ETY, annettu 9 päivänä helmikuuta 1976, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa (EYVL N:o L 39, 14.2.1976, s. 40)

— neuvoston direktiivi 79/7/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1978, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä (EYVL N:o L 6, 10.1.1979, s. 24)

— neuvoston direktiivi 86/378/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1986, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä (EYVL N:o L 225, 12.8.1986, s. 40)

— neuvoston direktiivi 86/613/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1986, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin, maatalousalalla toimivat ammatinharjoittajat mukaan lukien, ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien naisten suojeluun raskauden ja synnytyksen perusteella (EYVL N:o L 359, 19.12.1986, s. 56)

— neuvoston direktiivi 92/85/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (EYVL N:o L 348, 28.11.1992, s. 1)

[4] — neuvoston päätös 95/593/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1995, miesten ja naisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia koskevasta yhteisön keskipitkän aikavälin toimintaohjelmasta (1996—2000) (EYVL N:o L 335, 30.12.1995, s. 37)

[5] — neuvoston suositus 84/635/ETY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1984, naisia koskevien positiivisten toimenpiteiden edistämisestä (EYVL N:o L 331, 19.12.1984, s. 34)

— neuvoston suositus 92/241/ETY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 1992, lastenhuollosta (EYVL N:o L 123, 8.5.1992, s. 16)

[6] — neuvoston päätöslauselma, annettu 12 päivänä heinäkuuta 1982, naisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämisestä (EYVL N:o C 186, 21.7.1982, s. 3)

— neuvoston päätöslauselma, annettu 7 päivänä kesäkuuta 1984, naisten työttömyyden vastaisista toimista (EYVL N:o C 161, 21.6.1984, s. 4)

— neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden opetusministereiden päätöslauselma, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1985, sisältäen tyttöjen ja poikien yhtäläisiä koulutusmahdollisuuksia koskevan toimintaohjelman (EYVL N:o C 166, 5.7.1985, s. 1)

— neuvoston toinen päätöslauselma, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1986, naisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämisestä (EYVL N:o C 203, 12.8.1986, s. 2)

— neuvoston päätöslauselma, annettu 16 päivänä joulukuuta 1988, naisten saattamisesta uudelleen työelämään (EYVL N:o C 333, 28.12.1988, s. 1)

— neuvoston päätöslauselma, annettu 29 päivänä toukokuuta 1990, naisten ja miesten arvokkuuden suojelemisesta työelämässä (EYVL N:o C 157, 27.6.1990, s. 3)

— neuvoston päätöslauselma, annettu 21 päivänä toukokuuta 1991, yhteisön kolmannesta naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevasta keskipitkän aikavälin toimintaohjelmasta (1991—1995) (EYVL N:o C 142, 31.5.1991, s. 1)

— neuvoston päätöslauselma, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1994, naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämisestä Euroopan rakennerahastojen toiminnan avulla (EYVL N:o C 231, 20.8.1994, s. 1)

— neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 6 päivänä joulukuuta 1994, naisten oikeudenmukaisesta osallistumisesta taloudelliseen kasvustrategiaan, joka suuntautuu työllisyyden tehostumiseen Euroopan unionissa (EYVL N:o C 368, 23.12.1994, s. 3)

— neuvoston päätöslauselma, annettu 27 päivänä maaliskuuta 1995, naisten ja miesten tasapainoisesta osallistumisesta päätöksentekoon (EYVL N:o C 168, 4.7.1995, s. 3)

— neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 5 päivänä lokakuuta 1995, naisia ja miehiä koskevien mielikuvien käsittelemisestä mainonnassa ja tiedotusvälineissä (EYVL N:o C 296, 10.11.1995, s. 15)

(2) Eurooppa-neuvostoon Essenissä, Cannesissa ja Madridissa kokoontuneet valtioiden ja hallitusten päämiehet painottivat työttömyyden torjunnan sekä naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien olevan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ensisijaisia tehtäviä,

(3) naisten pääsy mukaan päätöksentekoon on ollut erityisen huomion kohteena naisia koskevien positiivisten toimenpiteiden edistämisestä 13 päivänä joulukuuta 1984 annetussa neuvoston suosituksessa 84/635/ETY ([1]), naisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämisestä 24 päivänä heinäkuuta 1986 annetussa neuvoston toisessa päätöslauselmassa ([2]), kolmannesta naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevasta keskipitkän aikavälin toimintaohjelmasta (1991—1995) 21 päivänä toukokuuta 1991 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ([3]), naisten ja miesten tasapainoisesta osallistumisesta päätöksentekoon 27 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ([4]) sekä miesten ja naisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia koskevasta yhteisön keskipitkän aikavälin toimintaohjelmasta (1996—2000) 22 päivänä joulukuuta 1995 tehdyssä neuvoston päätöksessä ([5]),

(4) Euroopan parlamentti pyysi naisista päätöksentekoelimissä 11 päivänä helmikuuta 1994 antamassaan päätöslauselmassa ([6]) komissiota "tekemään parhaansa yhteisön kolmannessa toimintaohjelmassa määritellyn tasa-arvoisten mahdollisuuksien politiikan täytäntöön panemiseksi, jotta voitaisiin poistaa yksittäiset esteet naisten pääsylle päätöksentekoasemaan" sekä "määrittämään ne toimenpiteet ja toimet, jotka mahdollistavat naisten laajemman osallistumisen päätöksentekoon",

(5) neljännen naisten maailmankonferenssin (Beijing 4—15 päivänä syyskuuta 1995) julistus ja toimintaohjelma korostavat voimakkaasti tarvetta varmistaa vastuun, vallan ja oikeuksien tasapuolinen jakautuminen, ja jäsenvaltiot sitoutuivat panemaan toimintaohjelman täytäntöön,

(6) osallistuminen päätöksentekoon perustuu edustukseen päätöksentekoelimissä kaikilla poliittisen, taloudellisen, yhteiskunnallisen sekä kulttuurielämän tasoilla ja edellyttää erityisesti mukanaoloa vastuullisissa ja päätösvaltaa käyttävissä asemissa,

(7) naiset ovat edelleen aliedustettuja poliittisissa, taloudellisissa, yhteiskunnallisissa ja kulttuuriin liittyvissä päätöksentekoelimissä,

(8) naisten aliedustus päätöksentekoelimissä johtuu muun muassa naisten myöhäisestä yhteiskunnallisesti tasa-arvoisen aseman saamisesta, heidän taloudellisen itsenäisyytensä saavuttamisen tiellä olevista esteistä sekä vaikeuksista sovittaa työelämä ja perhe yhteen,

(9) naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen päätöksentekoon on kansanvaltaan liittyvä vaatimus,

(10) naisten aliedustus päättävissä asemissa merkitsee menetystä koko yhteiskunnan kannalta ja saattaa estää koko väestön etujen ja tarpeiden täysipainoisen huomioon ottamisen,

(11) toimenpiteiden, joiden tarkoituksena on toteuttaa naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen kaikilla päätöksenteon alueilla, on oltava samansuuntaisia kuin naisten ja miesten tasa-arvoisia mahdollisuuksia koskevan ulottuvuuden yhdentämisen politiikan kaikkiin alueisiin ja kaikkeen toimintaa,

(12) naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen päätöksentekoon voi synnyttää erilaisia ajatuksia, arvoja ja käyttäytymistapoja, jotka tähtäävät sekä naisten että miesten kannalta oikeudenmukaisempaan ja tasapainoisempaan maailmaan,

([1]) EYVL N:o L 331, 19.12.1984, s. 34
([2]) EYVL N:o C 203, 12.8.1986, s. 2
([3]) EYVL N:o C 142, 31.5.1991, s. 1
([4]) EYVL N:o C 168, 4.7.1995, s. 3
([5]) EYVL N:o L 335, 30.12.1995, s. 37
([6]) EYVL N:o C 61, 28.2.1994, s. 248

(13) jäsenvaltioilla, työmarkkinaosapuolilla, puolueilla ja poliittisilla järjestöillä, kansalaisjärjestöillä sekä tiedotusvälineillä on ratkaiseva rooli sellaisen yhteiskunnan rakentamisessa, jossa taloudellinen, poliittinen, yhteiskunnallinen ja kulttuuriin liittyvä vastuu jakautuu tasapuolisesti naisten ja miesten kesken,

(14) naisten ja miesten tasa-arvoisten mahdollisuuksien toteuttamiseksi on syytä laatia suuntaviivoja naisten ja miesten tasapuolisen päätöksentekoon osallistumisen edistämiseksi ja on syytä edistää näiden suuntaviivojen toteutumista vaihtamalla tietoja hyvistä käytännöistä naisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia koskevan yhteisön keskipitkän aikavälin toimintaohjelman (1996—2000) puitteissa,

(15) tämän suosituksen säännöksiä sovelletaan ainoastaan yhteisön toimivallan rajoissa; naisten ja miesten tasa-arvoinen kohtelu työntekijöinä on yksi yhteisön tavoitteista, siltä osin kuin nimenomaisena pyrkimyksenä on edistää elin- ja työolojen yhdenmukaistamsta, ja

(16) perustamissopimuksessa ei ole määräyksiä muista tämän suosituksen hyväksymiseen liittyvistä valtuuksista kuin mitä 235 artiklassa annetaan,

I SUOSITTAA JÄSENVALTIOILLE, että

1. nämä omaksuvat yhtenäisen kokonaisstrategian naisten ja miesten tasapuoliseen päätöksentekoon osallistumisen edistämiseksi sekä tähän pääsemiseksi kehittävät tai ottavat käyttöön tarvittavat lainsäädännölliset tai kannustavat toimenpiteet tai niiden yhdistelmät,

2. a) nämä pyrkivät saamaan kaikki koulutuksen ja ammattikoulutuksen eri tasojen toimijat, mukaan lukien oppimateriaaleista vastaavat tahot, tietoisiksi seuraavien tavoitteiden tärkeydestä:

— ennakkoluulottoman ja syrjiviä ennakkoasenteita sisältämättömän, realistisen ja täydellisen kuvan antaminen naisten ja miesten rooleista ja kyvyistä yhteiskunnassa

— ammattiin, yhteiskuntaan ja perhe-elämään liittyvien vastuiden tasapainoisempi jakautuminen naisten ja miesten välillä ja

— naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen päätöksentekoon sen kaikilla tasoilla,

b) nämä kannustavat kaikilla koulutuksen ja ammattikoulutuksen tasoilla tyttöjä ja naisia osallistumaan ja ilmaisemaan ajatuksensa kasvatus- ja koulutustoiminnassa yhtä aktiivisesti ja täysipainoisesti kuin pojat ja miehet, jotta heitä valmistettaisiin aktiiviseen rooliin yhteiskunnassa, mukaan lukien poliittinen, taloudellinen, yhteiskunnallinen ja kulttuurielämä, sekä erityisesti päätöksenteossa,

c) nämä saattavat yleisön tietoiseksi siitä, että on tärkeää levittää julkisuudessa sellaista kuvaa naisista ja miehistä, joka ei vahvista eikä myötäile syrjiviä ennakkoasenteita, jotka perustuvat tehtävien jakautumiseen sukupuolen perusteella,

d) nämä kannustavat ja tukevat kaikilla yhteiskunnan aloilla yhdistysten ja järjestöjen sellaisia pyrkimyksiä, joiden tarkoituksena on edistää naisten osallistumista päätöksentekoon ja naisten ja miesten tasapuolista osallistumista päätöksentekoelimiin, rajoittamatta kuitenkaan niiden itsemääräämisoikeutta,

e) nämä kannustavat ja tukevat työmarkkinaosapuolten pyrkimyksiä edistää naisten ja miesten tasapuolista osallistumista niiden toimintaan sekä korostavat niiden vastuuta naisehdokkaiden kannustamisessa ja esittämisessä nimettäessä ehdokkaita eri julkisiin komiteoihin ja toimikuntiin jäsenvaltioissa ja yhteisön tasolla, rajoittamatta kuitenkaan niiden itsemääräämisoikeutta,

f) nämä laativat, toteuttavat ja edistävät tiedotuskampanjoita yleisön tietoisuuden lisäämiseksi naisten ja miesten tasapuolisen päätöksentekoon osallistumisen hyödyllisyydestä ja sen koko yhteiskunnalle tuomista eduista,

3. a) nämä edistävät ja parantavat sellaisten tilastotietojen keruuta ja julkaisemista, joista käy ilmi naisten ja miesten suhteellinen osuus päätöksenteon kaikilla tasoilla politiikan, talouselämän, yhteiskunnan ja kulttuurin aloilla,

   b) nämä tukevat, kehittävät ja panevat alulle määrällisiä ja laadullisia tutkimuksia naisten ja miesten osuudesta päätöksenteossa sekä erityisesti:

      — niistä oikeudellisista, sosiaalisista tai kulttuuriin liittyvistä esteistä, jotka rajoittavat jompaakumpaa sukupuolta olevien henkilöiden osallistumista päätöksentekoon,

      — niistä strategioista, joiden avulla voidaan voittaa edellä mainitut esteet, sekä

      — siitä hyödystä ja niistä eduista, joita yhteiskunnalle ja kansanvallan toimivuudelle on naisten ja miesten tasapuolisesta osallistumisesta päätöksentekoon,

   c) nämä edistävät, tukevat ja panevat alulle aloitteita, jotka toimivat esimerkkeinä hyvistä käytännöistä päätöksenteon eri aloilla, ja aloittavat tiedotusta ja kokemuksen vaihtoa koskevia ohjelmia toiminnan yleistämiseksi,

4. a) nämä edistävät naisten ja miesten tasapuolista osallistumista valtiollisiin elimiin ja toimikuntiin kaikilla tasoilla,

   b) nämä saattavat asianomaiset toimijat tietoisiksi siitä, miten tärkeää on tehdä aloitteita, joiden tarkoituksena on saavuttaa naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen julkisiin toimiin kaikilla tasoilla kiinnittämällä erityistä huomiota komiteoiden, toimikuntien ja työryhmien tasapainoiseen kokoonpanoon sekä kansallisella että yhteisön tasolla,

   c) nämä suunnittelevat, panevat täytäntöön tai kehittävät tasa-arvon edistämiseksi julkisella sektorilla johdonmukaisen toimenpidekokonaisuuden, jossa noudatetaan tasapuoliseen päätöksentekoon osallistumisen periaatetta, sekä valvovat rekrytointikilpailuja järjestettäessä, että naisten ja miesten välinen tasapaino toteutuu mahdollisimman hyvin kokeiden laadinnasta vastaavien lautakuntien ja valintalautakuntien kokoonpanossa,

   d) nämä kannustavat yksityistä sektoria vahvistamaan naisten osallistumista kaikilla päätöksenteon tasoilla, erityisesti ottamalla käyttöön tasa-arvosuunnitelmia ja positiivisia toimia koskevia ohjelmia, tai tällaisten suunnitelmien ja ohjelmien puitteissa,

II PYYTÄÄ EUROOPAN YHTEISÖJEN TOIMIELIMIÄ, LAITOKSIA JA HAJAUTETTUJA ELIMIÄ

laatimaan toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen päätöksentekoon kussakin Euroopan yhteisöjen toimielimessä, laitoksessa ja hajautetussa elimessä,

III PYYTÄÄ KOMISSIOTA

1. edistämään ja järjestämään miesten ja naisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia koskevasta yhteisön keskipitkän aikavälin toimintaohjelmasta (1996—2000) 22 päivänä joulukuuta 1995 tehdyn neuvoston päätöksen 95/593/EY puitteissa järjestelmällistä tietojen ja kokemusten vaihtoa hyvistä käytänteistä jäsenvaltioiden välillä sekä paremman naisten ja miesten välisen tasapainon saavuttamiseksi päätöksenteossa toteutettujen toimenpiteiden vaikutusten arviointia,

2. tämän vuoksi ja näissä puitteissa tehostamaan niitä ponnistuksia, jotka koskevat tiedottamista, tietoisuuden lisäämistä sekä tutkimuksen ja toiminnan edistämistä naisten ja miesten tasapuoliseen päätöksentekoon osallistumisen saavuttamiseksi,

3. antamaan Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän suosituksen täytäntöönpanosta jäsenvaltioiden ja Euroopan yhteisöjen toimielinten, laitosten ja hajautettujen elinten sille toimittamien tietojen perusteella ensimmäisen kerran kolmen vuoden kuluttua suosituksen hyväksymisestä sekä sen jälkeen vuosittain.

Tehty Brysselissä 2 päivänä joulukuuta 1996.

Neuvoston puolesta

E. FITZGERALD

Puheenjohtaja